

Møteinnkalling

Utvalg: Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi
álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kansalistarhaan johtokunta

Møtested: Teams

Dato: 12.01.2026

Tidspunkt: 10.30-11.30

Ved eventuelt forfall er representantene selv ansvarlige for å gi vararepresentanten beskjed om å delta på møtet. Alle møtepapirer vil bli sendt ut på e-post og lagt ut på Stabbursdalen nasjonalparkstyrets nettside: <http://nasjonalparkstyre.no/Stabbursdalen/>

Nasjonalparkforvalter er tilgjengelig på telefon 78 95 03 77 / 409 12 470 eller e-post stabbursdalen@statsforvalteren.no.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 1/2026	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
ST 2/2026	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 3/2026	Valg av underskrivere		
ST 4/2026	Høring – Uttalelse til punktfeste		2025/12569
ST 5/2026- OS 1/2026	Orienteringer		

ST 4/2026 OS 1/2026 Orienteringer

- Orientering om at NRK er ilagt et forelegg fra politimesteren i Finnmark på 70.000 kroner for ulovlig motorferdsel i Stabbursdalen nasjonalpark. NRK har klaget på vedtaket, og klagen nå ligger til vurdering hos Troms og Finnmark statsadvokatembete. Den ansatte er blitt ilagt et privat forelegg for
- Grunnet store saksmengder settes det opp et ekstra styremøte den 23. januar 2026.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2025/12569-3

Saksbehandler: Karoline Salmila

Dato: 12.01.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta	ST 4/2026	12.01.2026

Forvalters innstilling

Stabbursdalen nasjonalparkstyre mener at grunnet tidsperioden utmarksbygget ble bygget på, og at bygget ble bygget før utvidelsen av vernet av Stabbursdalen nasjonalpark i 2002, bør punktfestet kunne tildeles slik at bygget kan bli ansett som lovlig oppført. Dette forutsetter at Hammerfest kommune stiller vilkårene de selv mener å innføre:

«For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at en tillatelse til fradeling til uendret bruk, innebærer at det ikke vil være tillatt å bruke bygget til noe annet enn den etablerte bruken. Det er ikke tillatt å øke bygningens volum eller bruksareal. Kun vanlig vedlikehold vil være tillatt. Endringer utover dette, og endret bruk vil kreve søknad om bruksendring og dispensasjon».

Verneforskriften for Stabbursdalen nasjonalpark er et «i tillegg til» regelverk, som vil sette begrensinger og rammer for utmarksbygget og eventuell motorferdsel til bygget, etter egen forvaltningsplan.

Saksopplysninger

Saksinnhold

Høring – Oppretting av punktfeste gnr. 5602-101/1 i Hammerfest kommune

Hammerfest kommune sender søknad om punktfester på høring, slik at samtlige berørte parter skal bli hørt. Stabbursdalen nasjonalparkstyre mottok høringen den 16. desember 2025. Saken gjelder (Brev fra Hammerfest kommune om høring datert 16.12.2025):

s. 1 «*Hammerfest kommune har den 25.11.2025 mottatt søknad om oppretting av punktbeste til uendret bruk, for eksisterende utmarksbygg på eiendommen gnr 101 bnr 1. Eiendommen som ønskes opprettet ligger i nærheten av Nesvannet i Stabbursdalen nasjonalpark. Området er avsatt til landbruk, natur og friluftsliv, samt reindrift (LNFR) i Kommuneplanens arealdel for Hammerfest 2022-2034 (heretter kommuneplanens arealdel), vedtatt 21.06.2022*».

«Gammen ble i 1953 erstattet med bygningen som står der i dag. Den er ca. 2,5 meter x 4,3 meter, med en høyde på ca. 2,2 meter. Den har isolasjon både i vegger og gulv. Bruken opplyses å ha vært den samme helt fra bygningen ble oppført, nemlig til jakt, fangst, fiske, bærplukking og turbruk. Bygningen har vært brukt gjennom generasjoner, og brukes både av søker og allmennheten. Den har forfalt noe grunnet usikkerhet om ulovlighet». Følgende er opplyst om søknaden for punktbeste, som anses som særlig relevant:

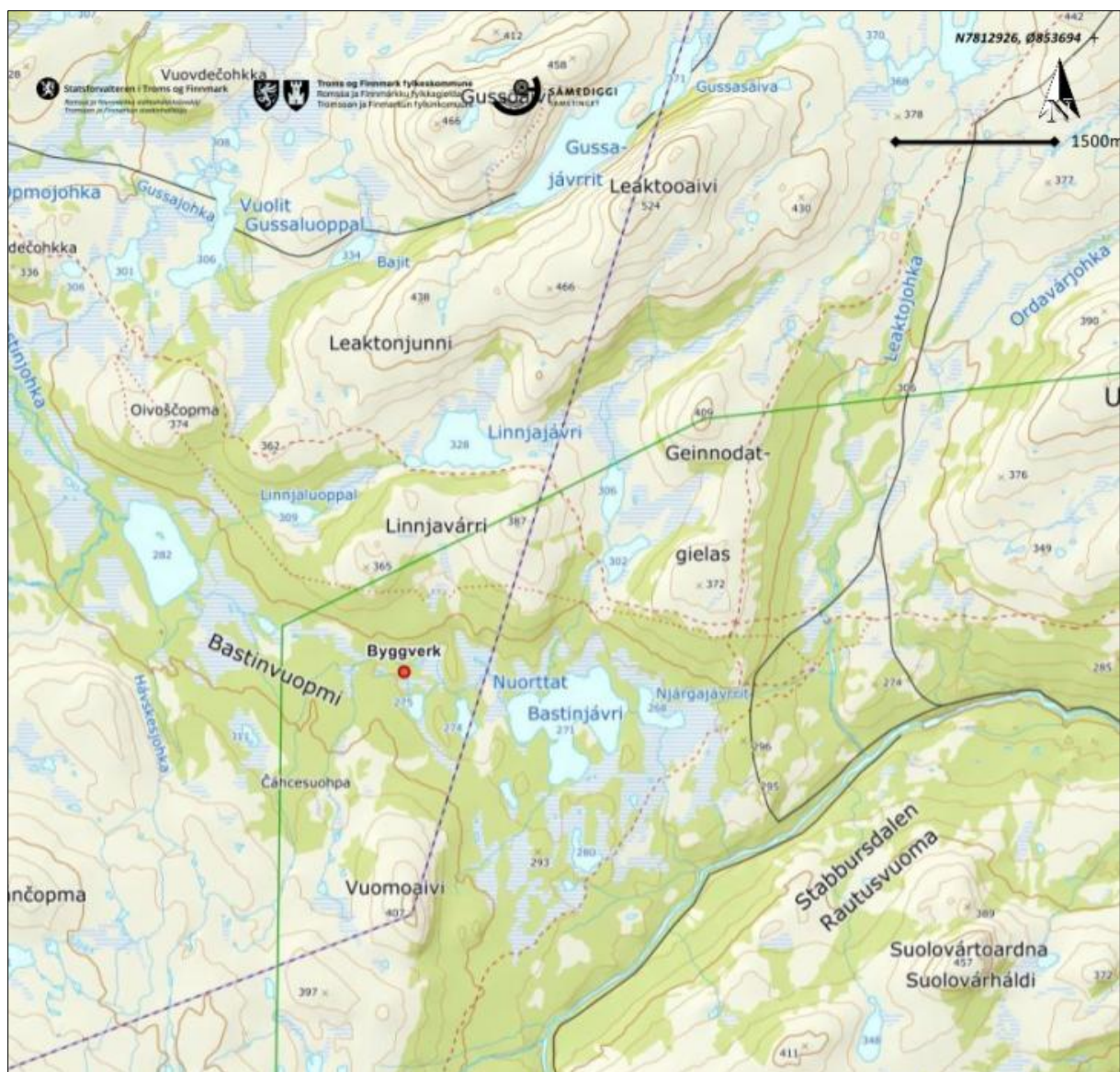
s. 2 «*Lovligheten av en bygning vurderes ut fra reglene som gjaldt på oppføringstidspunktet. Da bygningen ble oppført i 1953 fantes det verken reguleringsplan eller arealplan som fastsatte arealbruk for området. Det fantes heller ingen landsdekkende plan- og bygningslov som gjaldt for spredtbygde strøk, denne kom først i 1965. Dette betyr at det ikke var noe planforbud mot bygging i utmark. Selv om området i dag er avsatt til LNFR og har strenge restriksjoner, påvirker ikke dette statusen til en bygning som var lovlig da den ble oppført. Bygningsmyndigheten anser dermed bygningen som lovlig etablert*».

s. 2 «*Med bakgrunn i det ovennevnte mener bygningsmyndigheten at det er grunnlag for å kunne innvilge fradeling til uendret bruk*».

s. 3 «*For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at en tillatelse til fradeling til uendret bruk, innebærer at det ikke vil være tillatt å bruke bygget til noe annet enn den etablerte bruken. Det er ikke tillatt å øke bygningens volum eller bruksareal. Kun vanlig vedlikehold vil være tillatt. Endringer utover dette, og endret bruk vil kreve søknad om bruksendring og dispensasjon*».

Det vises til at bygget ble bygget før vernet av Stabbursdalen ble utvidet i 2002, og bygget var heller ikke innenfor nasjonalparken ved opprettelsen av Stabbursdalen nasjonalpark i 1970.

Da dette ikke er en tradisjonell gamle, men et utmarksbygg, vil retningslinjer i utkastet til forvaltningsplan for Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde om gammer ikke bli gjeldende her.

Kart over plassering til utmarksbygget markert med rødt punkt. Grønn linje er vernegrensen til nasjonalparken og fiolett stiplet linje er kommunegrensen mellom Hammerfest og Porsanger kommuner.

Bilde av utmarksbygget.

Bilde av utmarksbygget.

Regelverk

Formålet med vernet av Stabbursdalen landskapsvernområde er å sikre et stort egenartet og vakkert naturlandskap og å sikre et område med verdens nordligste furuskog. Vernet skal beskytte betydelige kvartærgeologiske verdier som bidrar til områdets særpreg.

Ivaretagelsen av naturgrunnet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området nyttes til reindrift, naturopplevelser og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Landskapsvernområdet skal sammen med Stabbursdalen nasjonalpark bidra til å bevare et sammenhengende naturområde med dets mange kulturminner.

Vernebestemmelsene § 3 punkt 1 og 1.1 viser til at området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Det er forbud mot en rekke inngrep, deriblant vegbygging, oppføring, påbygging og ombygging av bygninger og anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler og fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av søppelcontainer, merking av stier og løyper ol. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende. I vernebestemmelsens paragraf 3 punkt 1.2 og 1.3 er det opplistet hva bestemmelse 1.1 ikke er til hinder for eller hva som kan gis tillatelse til.

Motorferdsel er etter motorferdselloven beskrevet som bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøskuter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy. Av vernebestemmelsene for Stabbursdalen nasjonalpark (jf. punkt 6.1) framgår det at motorferdsel er forbudt i nasjonalparken. I § 3 punkt 6.2 gis det en del direkte unntak fra dette forbudet, mens § 3 punkt 6.3 åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til noe motorferdsel.

Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft 1. juli 2009. Det skal fremgå av enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet hvordan prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12 er vurdert, jf. nml. § 7 i loven. I nml. § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet. Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. nml. § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag. Etter § 11 er det tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. I tillegg skal det etter § 12 tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av naturmangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering

Grunnlaget for uttalelser

Stabbursdalen nasjonalparkstyre forvalter verneområdet kun etter verneforskriftene for Stabbursdalen nasjonalpark og landskapsvernområde og spesifikke paragrafer i naturmangfoldloven. Nasjonalparkstyret skal i tillegg følge med på utenforliggende virksomheter som kan medføre skade inn i et verneområde, jf. nml. § 49. Stabbursdalen nasjonalparkstyre bør derfor uttale seg i saker som kan berøre verneverdiene og intensjonen med vernet negativt, slik at uheldige tiltak eller hendelser påpekes og på den måten kan forhindres.

Vernemyndigheter uttale seg derfor normalt ikke til saker som ikke angår styrets myndighetsområde, med mindre dette gjelder noe som konkret kan påvirke verneverdiene negativt. Om styret velger å uttale seg til andre saker, må det da vises til helt konkrete bekymringer og påvirkninger som bør unngås for å ivareta verneverdiene. Eksempler på saker som er utenfor styrets myndighetsområde og som derfor ikke krever en uttalelse fra nasjonalparkstyret er eksempelvis privatrettslige saker i forhold til eiendom, servitutter, fiskerettigheter m.m. Det er likevel et behov for at styret får tilsendt høringsdokumenter slik at styret kan holdes orientert om hva som foregår i verneområdene, slik at styret kan ta stilling om vernet til enhver tid blir ivaretatt.

Byggets påvirkning på verneverdiene og vurderinger av innvilgelse av punktfester etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Nasjonalparken skal forvaltes etter føre var-prinsippet, og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv. Stabbursdalen nasjonalpark er leve- og yngleområde for en rekke trua og sårbare arter. Fugle- og dyrelivet er freda mot unødvendig forstyrrelse av alle slag, jf. nml. §§ 9 og 10. Det kan oppstå tilfeller hvor også lovlig tiltak og ferdsel kan være til skade for fugler, dyreliv, vegetasjon eller kulturminner. Menneskelige aktivitet og tiltak skal ikke være til hinder for en eventuell oppbygging eller reetablering av sårbare arter. I følge nml. § 5 skal artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt. Man må derfor ta vare på artenes økologiske funksjonsområder. Verneforskriften er innført for å skjerme dyre- og fugle- og plantelivet, tamrein og terrenget for forstyrrelser og fysiske skader. For at forbudet skal ha sin tilsiktede virkning er det viktig at dette håndheves restriktivt. Hensikten med verneformålet er å unngå uønsket og økt negativ aktivitet og tiltak inne i fjerntliggende og viktige vilt- og utmarksområder.

Privatrettslige forhold faller utenfor nasjonalparkstyret myndighetsområde, med mindre noe ved saken vurderes å kunne påvirke verneverdiene negativt. Stabbursdalen nasjonalparkstyre har altså ikke myndighet og skal heller ikke avgjøre om et punktfeste skal kunne innvilges eller ikke. Vernemyndighetene kan derimot gjennom verneforskriften fatte vedtak på om det skal kunne tillates bygging/byggevirksomhet på punktfester eller ikke., jf. verneforskriften §§ 3 punkt 1.1 og 1.3. Nasjonalparkstyret kan også kreve at ulovlig byggevirksomhet fjernet/rettet, jf. nml. § 69 og 71.

Dette bygget har vært igjennom en langvarig saksprosess hos Kvalsund kommune. Under denne saksprosessen har det tidligere blitt vurdert at bygget var ansett som ulovlig oppsatt og bygget ble i sin tid krevet revet av Kvalsund kommune. Gjennom ny saksbehandling hos Hammerfest kommune er det nå konkludert med at bygget bør kunne tillates pga.

tidsperioden det har blitt satt opp, og det skal settes en ramme på at bygget tillates fradeling til uendret bruk. Ved kravet om at fradelingen ikke vil tillate endret bruk eller utbygging, vurderes det til at bygget i seg selv ikke vil medføre økt eller endret negativ påvirkning på verneverdiene, jf. nml § 10.

Generelt frembringer alle bygg menneskelig aktivitet som potensielt kan gi økte lokale forstyrrelser på fugle- og dyreliv, samt slitasje på vegetasjon ved tomt og nærområdet rundt bygg, jf. nml. § 8. Det gir også tap av uberørt areal, jf. INON. Aktivitetsnivå, forstyrrelser og slitasje øker ofte med økt byggstørrelse. Siden byggets størrelse ikke tillates endret i dette tilfellet, vurderes det til at det ikke vil medføre betydelig økte negative endringer som vil påvirke verneverdiene negativt ved å innvilge dette punktfestet og la bygget få stå, jf. nml § 10. Det vises til at bygget alltid har vært i bruk over flere generasjoner.

Det har gjennom tidene alltid vært aktivitet i området grunnet at bygget har stått i området i flere generasjoner. Ved å innvilge punktfeste til dette bygget, vil dette derimot kunne medføre motorferdsel til bygget, en aktivitet som tidligere ikke har eksistert eller vært innvilget, jf. nml. § 10. Til lovlige oppsatte hytter og gammer vil eier ha anledning til å søke om bruk av snøskuter for frakt av forbruksmaterialer, ved og annet. Disse dispensasjonene er begrenset av retningslinjene som vedtas i forvaltningsplanen til verneområdene. I særskilte tilfeller vil det kunne innvilges et begrenset antall turer til materialer i sammenheng med ekstraordinært vedlikehold og utbedring. I disse tilfellene må det ekstraordinære behovet dokumenteres.

Den generelle vurderingen av motorferdsel til lovlige bygg i nasjonalparken er at kjøring med snøskuter medfører forstyrrelser på fugle- og dyrelivet og bør derfor begrenses til lavest mulig nivå. Det må til enhver tid også vurderes presedensvirkning og samlet belastning av omfanget til motorferdselen, jf. nml. § 10. Et fåtall turer blir i de fleste tilfeller vurdert til å ikke medføre varige forstyrrelser så lenge kjøringen begrenses til det mest nødvendige. Den samlede belastningen økosystemet utsettes for vurderes således å bli lav hvis kjøringen begrenses til færrest mulige turer og kun nødvendig kjøring, jf. nml. § 10. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 er derfor vurdert i slike saker. Nml. § 11 vil ikke være en problemstilling så lenge søker forholder seg til dispensasjonen.

Foruten om ny begrenset motorferdsel aktivitet med snøskuter til bygget, vurderes det til at denne påvirkningen på verneverdiene ikke vil gi betydelige økte eller alvorlige negativ konsekvenser, med forutsetning at motorferdselen holdes på et absolutt minimumsnivå, jf. §§ 10 og 11. Nml. § 12 vurderes ikke å ha relevans på dette tidspunkt i sammenheng med denne høring.

Møte slutt 11.45